

14. Evidence prodejny zaměřená na výrobky z obilovin

Evidence = disciplína, která zahrnuje sběr, zpracování, předávání a uchovávání dat.

Zásady vedení evidence:

- evidence by měla být správná, úplná, průkazná, srozumitelná a vedená prostředky zaručujícím trvalost záznamu
- zápisy do evidence (tedy změny, ke kterým v evidenci dochází) by se měly provádět průběžně, nejlépe ihned, kdy ke změně dojde
- v prodejnách se většinou vede evidence majetku a ostatní evidence (evidence obalů, evidence škod, evidence reklamací, mzdová a osobní evidence...)

Evidence má několik funkcí:

1. Dokumentační funkce

- obsahuje záznamy o hospodářských jevech, které nastaly
 - je vytvořen jakýsi paměťový systém o podnikatelském subjektu a může být i průkazným prostředkem při vedení sporů

2. Informační funkce

- umožňuje získat ze záznamů zainteresovaným osobám a institucím potřebné údaje o dění v podniku

3. Dispoziční funkce

- poskytuje podklady pro řízení a rozhodování při podnikatelské činnosti

4. Kontrolní funkce

- záznamy v evidenci umožňují kontrolu stavu majetku a hospodaření

Evidence dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek je majetek, který firma užívá déle než jeden rok a který se užíváním postupně opotřebovává. Dělí se na majetek

- hmotný – pozemky, budovy, stroje, dopravní prostředky,, doporučená minimální cena 80.000,- Kč
- nehmotný – software, licence, jiná ocenitelná práva, ... doporučená minimální cena 80.000,- Kč
- finanční – cenné papíry, termínované vklady

Dlouhodobý majetek se eviduje na kartách dlouhodobého majetku

Karta dlouhodobého majetku

Název firmy:		Inventární číslo:	
Název a popis dlouhodobého majetku: Výrobní číslo:		Skladba pořizovací ceny v Kč Celkem:	
Způsob pořízení:		rok:	
Uvedení do provozu:		rok:	
Způsob vyřazení:		měsíc:	
měsíc:		měsíc:	
měsíc:		měsíc:	
Odpisová skupina	Způsob odepisování	Koeficient odepisování	Umístění
		V prvním roce: V dalších letech: Pro zvýšenou vstupní cenu:	
Zřízené zástavní právo, věcné břemeno:			

Řádek	Rok	Koeficient	Odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč
1				
2				
3				

Evidence oběžného majetku

Oběžný (krátkodobý) majetek

neustále mění svou podobu, jedna jeho forma přechází v druhou

patří sem:

a) zásoby

b) peníze – na pokladně, na bankovních účtech, ceniny, krátkodobé cenné papíry

c) pohledávky – nárok na zaplacení od dlužníka (např. z vydaných faktur)

- **Evidence zásob** se většinou vede na skladových kartách. Na těchto kartách se zápisy provádí podle údajů na dodacím listě, příjemkách, výdejkách, převodkách a to v naturálních, ale i peněžních jednotkách. K evidenci oběžného majetku se používají další pomocné záznamy operativní evidence týkající se vážení, expedice apod.

Na kartách zásob má být:

- Název nebo popis daného majetku
- Datum pořízení zásob
- Pořizovací cena (reprodukční pc, vlastní náklady)

Na kartách zásob se sleduje stav a pohyb zásob. Ze skladní karty musí podnikatel k datu, ke kterému je zjišťován skutečný stav, prokázat stav zásob v hmotných jednotkách a prokázat stav zásob v Kč.

- **Evidence peněžních prostředků**
 - se provádí v Pokladní knize – obsahuje datum, popis, příjem, výdej a zůstatek peněz podle pokladních dokladů
 - příjmový pokladní doklad (PPD) se vystavuje ve dvou vyhotoveních - jako doklad a jako stvrzenka
 - výdajový pokladní doklad (VPD) se vystavuje v jednom vyhotovení

- za peněžní prostředky v pokladně odpovídá pokladník a je s ním sepsána dohoda o hmotné odpovědnosti

Kniha přijatých faktur

- v knize přijatých faktur (které obdržíme se zbožím od dodavatele) se evidují závazky
- dává předpoklad k tomu, aby byly včas vyrovnány závazky

Kniha faktur přijatých

Datum	Číslo dokladu	Dodavatel	Částka v Kč	Splatnost	Uhrazeno	
					Datum	Doklad

Kniha vydaných faktur

- slouží k tomu, aby měl podnik přehled o svých pohledávkách
- vystavuje ji dodavatel, který dodává zboží odběrateli – fakturu (resp. jedno její vyhotovení) mu pak předá
- slouží k tomu, aby bylo možno za neuhrazené pohledávky vyžadovat penále z titulu prodlení
- pohledávky se evidují odděleně od závazků

Evidence obalů

Obaly pro potřeby evidence dělíme na:

1. nevratné

- jsou určeny pouze k jednomu použití a spotřebitel ani obchodník je nevrací, nikde se neevidují
- příklady: krabice, měkké plastové a kovové folie, plastové nebo skleněné lahve...

2. vratné

- obaly a manipulační jednotky se skladují na vyhrazeném místě skladu (**sklad obalů**) a o jejich oběhu vede sklad **evidenci**, která je podobná evidenci zásob
- do **evidence obalů** se zapisují příjmy (datum, druh, množství, případně cena) a výdeje (datum, druh, množství, případně cena) obalů

Evidence škod

- škoda = zmenšení majetku, jde tedy o majetkovou újmu vyjádřenou v penězích
- zboží poškozené pověřený pracovník vytrídí a uloží odděleně
- na toto zboží se sepisuje protokol
- zboží je zpravidla přemístěno do zvláštních skladů (likvidačních), ve kterých je buď zboží přeceněno (zlevněno) nebo zcela zlikvidováno
- na základě potvrzení likvidačního skladu se zapíše tato skutečnost do evidence škod
- u škod zaviněných dochází k náhradě

Evidence škod by měla obsahovat:

1. Druh škody
2. Název zboží
3. Kdy ke škodě došlo
4. Kdo ji zavinil
5. Hodnota škody (v Kč)
6. Co se se zbožím stalo (zlevnění nebo likvidace)
7. Popis odpovědného pracovníka

Evidence reklamací

- o každé reklamaci se pořizuje záznam – **reklamační list (protokol)** - záznamy jsou opatřeny příslušným evidenčním číslem.
- reklamační list se vystavuje ve dvou vyhotoveních – jedna kopie je odeslána s reklamovaným zbožím na posouzení reklamace k výrobci, druhou kopii dostává zákazník
- evidence reklamací je tvořena záznamy o doručených reklamacích a údajích o jejich vyřízení.

Reklamační list obsahuje:

1. Jméno, příjmení, adresa a tel. kontakt zákazníka
2. Název zboží, bližší určení, výrobní číslo
3. Cena zboží
4. Popis vady
5. Datum reklamace
6. Datum zakoupení
7. Datum vyřízení reklamace (30 dnů)
8. Popis pracovníka přijímající reklamaci
9. Razítko organizace

Evidence pracovních úrazů

- pracovní úraz je úraz vzniklý v souvislosti s prací
- každý pracovní úraz, byť jen škrábnutí, je zaměstnanec povinen nahlásit vedoucímu
- vedoucí o ní zapíše záznam **do knihy úrazů** (sepiše protokol) – komu se stal úraz (jeho osobní údaje), datum, hodina, přesný popis úrazu, příčina úrazu (jak k němu došlo), jak byl úraz ošetřen a kým, případně svědek, podpisy poraněného, svědka a vedoucího (který úraz zapsal)
- každá prodejna (provozovna) by měla být vybavena lékárníčkou se základními potřebami pro poskytnutí první pomoci při úrazu (např. obvazovým materiálem, peroxidem vodíku, jodovou tinkturou...)
- u každé lékárníčky je zápisník, do kterého se poznamenává jméno, den, hodina a důvod použití materiálu
- poraněný musí po ošetření vyhledat lékařskou pomoc

Osobní a mzdová evidence

- podnikatel zaměstnávající pracovníky je povinen evidovat nezbytné údaje vyplývající z pracovně právních vztahů v tzv. **osobních složkách**
- mzdy zaměstnanců eviduje **na mzdových listech**

Osobní a mzdové listy by měly obsahovat minimálně tyto údaje:

- Poplatníkově jména příjmení
- Rodné číslo
- Bydliště
- Jména a rodná čísla osob, která poplatník uplatňuje pro snížení základu daně.
- Údaje týkající se předepsaných mezd v měsíčním členění na:
 1. úhrn předepsaných mezd bez ohledu na způsob jejich výplaty
 2. částky osvobozené od daně z úhrnu předepsaných mezd
 3. jednotlivé pojistné
 4. základ pro výpočet na daň nebo daně podle zvláštní sazby
 5. nezdanitelné částky základu daně
 6. zdanitelnou mzdu
 7. zálohu na daň

Výrobky z obilovin

Obiloviny

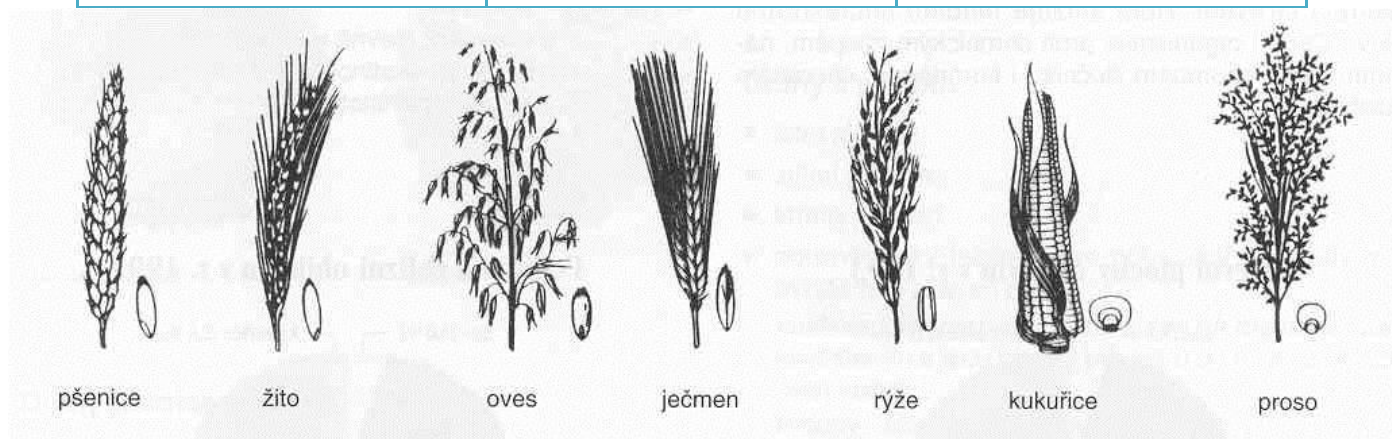
- jsou vyšlechtěné jednotlivé traviny poskytující zralé škrobnaté plody (obilí)
- výrobky z obilovin představují základní složku výživy lidstva
- obiloviny jsou i významnými krmivy hospodářských zvířat
- znakem obilovin je květenství

Význam obilovin ve výživě

Obiloviny jsou hlavní potravinou téměř všech národů. Jako potrava kryjí 35 % energetické hodnoty (sacharidy), tudíž v úhradě energie patří na první místo. Obiloviny jsou důležité pro obsah minerálních látek (draslík, hořčík, fosfor), vitamínů B1 a B2, E a vlákniny, jež snižuje hladinu cholesterolu v krvi a usnadňuje pohyb střev. Obsahují také bílkoviny (lepek).

Druhy květenství

Klas	Lata	Palice
Pšenice	Oves	Kukuřice
Žito	Rýže	
Ječmen	Proso	
	Čirok	
	Laskavec (amaranth)	
	Pohanka	



Druhy obilovin

Pšenice

- vedle nejrozšířenější kulturní rostlinou na světě
- největší pěstitelský význam má pšenice měkká (vysoký obsah škrobu, výroba mouky)
pšenice tvrdá (vysoký obsah bílkovin, výroba krupice)
pšenice špalda (dvě štíhlé obilky v pluše)
- použití hlavně pro mlýnské účely (šrot, krupice, mouka, vločky)

Žito

- obsahuje méně bílkovin než pšenice
- zpracovává se především na mouku pro výrobu chleba, perníků, výroba kávovin a destilátů

Ječmen

- rozlišuje se sladovnický, průmyslový a krmný
- používá se na výrobu skladu, krup, kávovin a destilátů

Oves

- dlouhé obilky, které zůstávají i po vymlácení obalené pluchami
- bílkoviny ovesa jsou podobné bílkovin luštěnin

- obsahuje až 7% tuku, náročnější na skladování
- obilka obsahuje vitamín B, fosfor, vápník, železo, hořčík a lecitin
- použití na výrobu ovesných vloček, müsli a jako krmivo

Kukuřice

- obilky jsou sklovité a bohaté na bílkoviny
- podle odrůdy se liší velikostí, tvarem a barvou
- používá se jako surovina pro mlýnské výrobky, jako krmivo a jako škrobářenská
- přirozeně bezlepková

Rýže

- význam pro svou energetickou hodnotu (obsah škrobu), obsah fosforu a vitamínu E
- je lehce stravitelná, nezpůsobuje plynatost, bezlepková
- používá se k přípravě dietních pokrmů, pokrmů pro děti, jako příloha, zavařka,..
- k růstu potřebujeme velké množství vody a vyšší teplotu

Proso

- obilky jsou uzavřené v tvrdých, lesklých, různě zbarvených a nestravitelných pluhách
- obsahuje tuk, vitamín B, E a více bílkovin, neobsahuje lepek
- loupané se označuje jáhly
- použití jako krmivo pro drobné ptactvo, v kuchyni na kaši

Pohanka

- mezi obiloviny zařazena pro značný obsah škrobu
- zrna jsou trojboká, tmavohnědá, šedá nebo stříbrnošedá
- obsahuje až 12% bílkovin, pouze 2,5% tuku, vitamíny B, E
- obsahuje glykosid rutin (proti kardiovaskulárním chorobám), neobsahuje lepek

Laskavec (amaranth)

- zrnka o malé, větší než hořčičné semínko, barvy od zelené až po červenou
- má vyšší biologickou hodnotu než ostatní obiloviny
- obsahuje více vitamínů (A,B1,B2,C a E), více minerálních látek, hodnotnější bílkovinu a tuky s obsahem nenasycených mastných kyselin
- prodává se ve specializovaných prodejnách

Mlýnské výrobky

- získávají se větším či menším mechanickým narušením obilných zrn
- patří k nim
 - mouka - pšeničná, žitná, rýžová, kukuřičná, chlebová... dle granulace - hladká, polohrubá, hrubá
 - celozrnná mouka - vzniká semletím celých obilek včetně plev a klíčku, které se u standardní mouky odstraňují. Je biologicky hodnotnější, ale hůře stravitelná pro vyšší obsah vlákniny.
 - krupice - jemná, hrubá
 - kroupy – ječné, pšeničné, ovesné, liší se granulací
 - loupaná pohanka a jáhly
 - vločky – ovesné, pšeničné, žitné, ječné
 - obilné klíčky - obsahují mnoho vitamínů skupiny B a esenciálních mastných kyselin, pro vysoký obsah tuku snadno žluknou.
 - pufované výrobky (burizony, chlebičky, popcorn),
 - extrudované výrobky (křupky, křehké chlebičky, corn flakes)

Vady mlýnských výrobků

napadení škůdci, zatuchlost, plíseň, žluknutí, hořká nebo nakyslá chuť

Skladování obilovin a mlýnských výrobků

- obilí se skladuje v obilných silech, sýpkách nebo v halách
- mouku i ostatní výrobky skladujeme v suchých a tmavých sklepech.
- snadno přijímají vlhkost a cizí pachy.
- zboží se ukládá v textilních pytlích do hranic na podlažku či paletu.
- chráníme je před škůdci – myši, moli, roztoči.

Vystavování

při vystavování dodržujeme skladovací podmínky, vystavené zboží sdružujeme do skupin

Odborný prodej

prodávач musí znát sortiment, použití a ošetřování zboží, musí mít komunikační schopnosti a ovládat psychologii prodeje